

עין משפט
גד מצוה

ג א מיי פֿט מהל' גרושין הל' ח סגג עשין נ טוש"ע אה"ע ס' קמד סעי' א:
ד ב מיי שס הל' ג טוש"ע שס סעי' ב:
ה ג מיי שס הל' יב סמג שס טוש"ע שס ס' קמה סעי' א:
ו ד מיי שס הל' יא וסמג שס טוש"ע שס ס' קמד סעי' ג:
ז ה מיי שס הל' ח טוש"ע שס סעי' א:

תוספות רי"ד

אמר רבא ולענין גיטין אינו כן. פ"י לענין גיטין אין טענת אונס מועלת שאם נתן גט לאשתו שאם לא אבוא עד זמן פלוני יהא גט. ונאנס ולא בא ה"ז גט ואין יכול לומר אונס הייתי. אלמא קסבר אין אונס בגיטין. א"ד אמר רבא וכן לענין גיטין. אלמא קסבר יש אונס בגיטין. ואפי"ג דר"ל הלכה כלישנא בתרא. הכא אמרי' בגיטין בשמעתא דר"ל אי לא נסיבנא מכאן ועד תלתין יומין להרי גיטא כי מטא יום תלתין א"ל הא טחנא למאי נחוש לה. אי משום אונסא אין אונס בגיטין. אלמא קסבר לה לתלמודא אין אונס בגיטין:

ב:

מציא אמרה לִיה נסתחפה שדרהו. ואינו יכול לטעון דלדרצה מזלה גרס דכיון דלא מיפקדא אפריה ורציה לא מיענשא כדאמרינן צהצא על יצמתו (יבמות דף סד:) ועוד דהאשה היא שדה של הצעל ואין הצעל שדה שלה: **לְפִיכָךְ** חָהָה הוא אינו מַעֲרָה לָהּ מוֹזוֹנוֹת. קשה לר"י דלמר צהחולץ (שם דף מא: ושם) עמד צדיו וצרח מונת משל יצם ומפרש צירושלמי צרח ה"ה חלה והכא אמרי' דחלה אין מעלה לה מוזנות ואור"י דהתם חלה או צרח לאחר שעמד צדיו שכבר נתחייב לה צמוזנות אבל הכא צחלה קודם הגעת זמן וצקונט' פ"י שם דוקא צרח אבל חלה לא ואין נראה כדמשמע צירושלמי ולפירושו אין להקשות מאיכא דצעו לה מיציעיא אמאי לא פשיט לה מהתם דיש לומר דלרוסתו אגידא ציה טפי מיצמתו כדאמרינן ציזמות צכמה דוכתי: **פְּשִׁיטָו** רב אחאי. לא כמו שפירש רש"צ דהיינו רב אחאי גאון שעשה שאלמות והיה צסוק כל האמוראים ולכן משנה לשוני ככל ה"ס פריך רב אחאי פשיט רב דמריאל אלא אומר רבינו תס שהוא כמו מגדף זה ר' אבהו (סנהדרין ג:) תתי זה ר' יוחנן (ב"ק קיב:) לייט עלה אצ"י (צרכות כט.):

לֹא נִשְׂאוּ לָא קַתְנָא לֹא נִישְׂאוּ. *מקובלן היו כן לקרות לא נישאו ועוד דאי לא נשאו אלגשים קאי ה"ל למימר נמי צלשון רבים ואוכלות משלהם: **לֹא־נִישְׂאוּ** פירוש דמשמע נמי דמעכבי איניה אבל אין לומר דמשמע דוקא דמעכבי איניה אבל לא איניה מדקאמר לעולם דמעכבי אינהו ואיידי דתנא רישא צדידיה כו' דמשום איידי אין לשנות טעות צסיפא: **מִתָּהּ** הוא דאינו גט. דאין גט לאחר מיתה הא חלה הרי זה גט דאי חלה נמי אינו גט וטעמא דהכא דאינו גט משום אונס אם כן לישמעינן חלה דהוי אונס מועט וכ"ש מת דהשתא אכתי לא אסיק אדעמיה צצמת איכא למימר ניחא ליה דלא תפול קמי יצם: **וּדְלִמָּא** לְעוֹרָם **אימא** דָּךְ חָהָה נמי אינו גט. יש טענת אונס ודקאמר לייתי חלה וכ"ש מת הא דקתני מת הא קמ"ל דאין גט לאחר מיתה ואתא לשמעינן תרוייהו דיש אונס ואין גט לאחר מיתה דאי יש אונס גרידא אתא לשמעינן

אבל יש גט לאחר מיתה הוה ליה למינקט חלה ואי אין גט לאחר מיתה גרידא הוה צעי לשמעינן לא הוה ליה למינקט הרי זה גיטין אם לא צאתי שעושה תנאי אלא הרי זה גיטין לאחר מיתה: **דְּהִי** זה גיטיך אם מתי מחול'י זה לֹא־אחר מיתה. לאחר מיתה הוי טעמא דכולהו כמו אתם ולא אפוטרופסין ולא שותפין ולא אריסין ולא כל התורם את שאינו שלו (גיטין דף נב.) דכולהו הוו משום תורם את שאינו שלו ואת' ההיא משנה גופה אמאי אינטריך הא תנן צהדיא צפ"ק דגיטין (דף יג. ושם) דאין גט לאחר מיתה דתנן האומר תנו גט זה לאשתי לא יתנו לאחר מיתה וצפרק קמא דגיטין (דס"ה לא) פירשנו: **לְדִלְמָא** לֹא־פוקי מדרבותינו. אבל מההיא דרישא לא שמעינן לאפוקי מדרבותינו דאיכא לאוקמה צשאין כמוז

זמן צשטר והא דלאמרינן (בגיטין דף פו.) שלשה גיטין פסולין וחד מינייהו שאין צו זמן הא אמרינן אם נשאת הולד כשר ומשום דאין גט לאחר מיתה קתני הכא לא אמר כלום אפילו נשאת אי נמי צשכתוב צו י' צצוע או שנה או חדש דלמר צפרק שני דגיטין (דף פז.) דכשר ואין זמנו מוכיח עליו אי נמי צמאור: **לְדִלְמָא** מת דוקא דִּלָּא ניחא לִיה דתפולָּ קמי יצם וי"ל דצאונס דלא שכיח כלל לא אסיק אדעמיה שירצה שיהא גט:

בתולה נשאת פרק ראשון כתובות

פשיט רב אחאי. הכ צעיא ממתניתין דקתני לא נישאו ולא קתני לא נשאו לדישתמע שהצעלים מעכבים: **אֵלָּא לֹא נִישְׂאוּ.** הן לצעלים. מלה העכבה צנשים: ואיידי ד**תנא רישא צדידיה**. נותנין לצחלה שנים עשר חדש ולא למנה שלשים יום: **וּלְעֵנִין גִּיטִין אִינוּ כֵּן.** אלפיכך קאי דאשמעינן שעכבת האונס פוטרתו מן המזונות לענין גיטין אין טענת אונס מועלת אם נתן גט לאשתו ע"מ אם לא אבא עד זמן פלוני יהא גט [ונאנס] ולא צא הרי זה גט ואינו יכול לומר אנוס הייתי: **אֵלָּמָא קַסְבֵּר אִין אֹונֶס צַגְטִין.** אין טענת אונס צגיטין. ולקמיה מפרש טעמא: אינו גט. ואם אין לה' צנים זקוקה ליצם: **מס הוא דאינו גט.** דהא לא שויא גיטא עד י"צ חדש והוא מת צתוך הזמן ומאן קא מגרש לה מהשתא אין המתים מגרשים: **מס הוא דאינו גט.** משום דאין גט לאחר מיתה אבל משום אונס אחרינא לא מפקע גיטא אלמא אין אונס צגיטין דאי סלקא דעתך חלה נמי אינו גט מייתי חלה וכל שכן מת שאין אונס גדול מזה: **היא גופא קמ"ל.** כלומר האי דתנא מת לאו לדיוקא דילה תניה למידק הא חלה הרי זה גט אלא לשמעינן היא גופא דאין גט לאחר מיתה ואפי' צלא תנאי כגון האומר לאשתו הרי זה גיטיך

היצם: זה גיטך אם מתי. שכיב מרע שכתב גט לאשתו צבאחד מן הלשונות הללו זה גיטך אם מתי או זה גיטך מחולי זה משיפסוק חולי זה (מעלי) משמע והוא מת מאותו חולי לא אמר כלום שהרי משפסק אינו צחיים ואינו יכול לגרש: **דלמא** הא דאינטריך סיפא אם לא צאתי וכו' לאפוקי מדרבותינו אינטריך דפליגי עלה ואמרי דאין גט לאחר מיתה הוא דכיון דכתוב צגט זמן כתיבתו הוא מוכיח שכן אמר גט אם לא צאתי לאותו זמן יהא גט למפרע מהיום דאי לא משוה גיטא עד שנים עשר חדש למה כתב יום כתיבת הגט צתוכו לכתוב אם לא צאתי לר"ח פלוני יהא גט: **הפירוה ליעשא.** צלא חליה להיהא דאם לא צאתי: **זמנו של שטר מוכיח עליו.** לא לחנם נכתב זמנו לתוכו אם לא להודיע שמיום הכתיבה והמסירה הוה מגרשה אם לא יצא לאותו זמן הלכך קמ"ג דלא כתב זה גיטך מהיום אם לא צאתי כו' כמאן דכתב מהיום דמי. וצצצא צתרא (דף קלו.) אמרה רבי יוסי דתנן הכותב נכסיו לצנו צריך שיכתוב מהיום ולאחר מיתה ואם לא כתב מהיום אינה מתנה רבי יוסי אומר אינו צריך: **ואלא מסיפא.** גמר צבא דאין אונס צגיטין: **הרי זה גט.** ואע"ג דאין אונס גדול ממיתה אלמא אין אונס צגיטין והוא הדין לחלה: **דלמא מס דוקא.** דכל עזמו שכתב לה גט מחמת כן כתב לה שאם ימות יהיה גט למפרע שלא תחקק ליצם וצהאי אונסא לא ניחא ליה למיצטל גיטא אבל צאונסא אחרינא דניחא ליה לצטולי גיטא ציה אימא לך יש אונס צגיטין: **ופסקיה מצרה.** הנהר הפסיקו שהיתה המעצורת מצד העיר ולא יכול לעצור: **זוהו דאחאי.** צבאחי: **לא שמה מסיא.** והוי גיטא ואם רצתה תישא לאחר וגם לכהונה נפסלת מהיום: **וימנין**

רבי יוסי דתנן הכותב נכסיו לצנו צריך שיכתוב מהיום ולאחר מיתה ואם לא כתב מהיום אינה מתנה רבי יוסי אומר אינו צריך: **ואלא מסיפא.** גמר צבא דאין אונס צגיטין: **הרי זה גט.** ואע"ג דאין אונס גדול ממיתה אלמא אין אונס צגיטין והוא הדין לחלה: **דלמא מס דוקא.** דכל עזמו שכתב לה גט מחמת כן כתב לה שאם ימות יהיה גט למפרע שלא תחקק ליצם וצהאי אונסא לא ניחא ליה למיצטל גיטא אבל צאונסא אחרינא דניחא ליה לצטולי גיטא ציה אימא לך יש אונס צגיטין: **ופסקיה מצרה.** הנהר הפסיקו שהיתה המעצורת מצד העיר ולא יכול לעצור: **זוהו דאחאי.** צבאחי: **לא שמה מסיא.** והוי גיטא ואם רצתה תישא לאחר וגם לכהונה נפסלת מהיום: **וימנין** וסברה

מסורת ה"ס

א) [גיטין ג. לה. ג] גיטין עו: ע"ז לו. ג) גיטין עב. צ"ב קלו. ד) גיטין עו. ה) גיטין ג. לה. מרים כו. ו) [לו. רש"ש. ו] [ועי' מוס' זכחים קב: ד"ה פריך. ח] [צצוע שדה חודש כ"ל.],

גליון השר"ס

תוס' ד"ה לא נשאו וכו' סקובלין היו כו. וכן צנדרים דף לה ע"א צרין ד"ה דיקא נמי:

מוסף רש"י

הרי זה גיטיך אם לא באחי כו' אינו גט. דכיון דלא אמר מעכשיו משמע לאחר י"צ חדש יהא גט והרי מת צתוך הזמן ואיכא ליצם (גיטין עו:) דהא לא אמר שיהא גט אלא עד י"צ חדש והוא כבר מת ואין יכול לגרש, וחקוקה ליצם אם אין לו כן, אבל אי אמר מעכשיו יהא גט אם לא צאתי עד י"צ חדש ומת צתוך כן הרי זה גט ואינה זקוקה ליצם (ע"ז דר.). הרי זה גיטיך אם מתי. כלומר אם אמות או יהא גט (רשב"ם ב"ב קלו.) לא אמר כלום דמשמע לצבאמות ואין גט לאחר מיתה (גיטין עב.). הרי זה גיטיך מחולי זה. משמע מחולי זה ואין, וכיון שמת הגט חל אלא לאחר מיתה (שם). הרי זה גיטיך לאחר מיתה לא אמר כלום. דלא גמר לגרשה אלא עד לאחר מיתה ואין גט לאחר מיתה (רשב"ם ב"ב קלו.). ופסקיה מברא. מעבר המים, שלא מלא את המעצורת (גיטין ז.). לא שמיא מתיא. דלא מתי עד הכא ואין טענת אונס צתנאי גיטין למימר אטיסא (שם).